

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 14 юли 2023 г.
(OR. en)

11725/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0226(COD)

AGRI 395
AGRILEG 135
ENV 835
CODEC 1348

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Регламент относно растенията, получени чрез някои нови геномни техники, и храните и фуражите от тях – <i>Представяне от Комисията</i> – <i>Обмен на мнения</i>

Приложено се изпраща на делегациите информациона бележка на председателството с оглед на обмена на мнения по горепосочения въпрос на заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство на 25 юли 2023 г.

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно растенията, получени чрез някои нови геномни техники, и храните и фуражите от тях и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/625

Информационна бележка от председателството

На 5 юли 2023 г. Европейската комисия прие предложение за регламент относно новите геномни техники (НГТ)¹ като част от пакета за храните и биологичното разнообразие. Целта на предложението е да се даде възможност на сектора на селското стопанство и храните в ЕС да допринесе за целите за иновации и устойчивост на Европейския зелен пакт, стратегията „От фермата до трапезата“ и стратегията за биологичното разнообразие, както и да се повиши конкурентоспособността на сектора, като същевременно се поддържа високо равнище на защита на здравето и околната среда.

След приемането на действащото законодателство на ЕС относно генетично модифицираните организми (ГМО) през 2001 г. бе постигнат съществен напредък в развитието на НГТ, което дава възможност за по-целенасочени, точни и по-бързи промени в генетичните характеристики на растенията в сравнение с конвенционалните техники за размножаване. Освен това някои техники не въвеждат „чужда ДНК“, т.е. ДНК от видове, с които растението не може да се кръстосва, и получените продукти не могат да се различат от продуктите, получени чрез конвенционални методи.

През 2018 г. Съдът на Европейския съюз постанови, че новите техники на мутагенеза, които са се появили или са били разработени предимно след приемането на Директива 2001/18/ЕО², попадат в обхвата на законодателството за ГМО и подлежат на предвидените в него задължения.

¹ 11592/23 + ADD 1.

² Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета.

С цел изясняване на практическите въпроси, повдигнати в решението на Съда, през 2019 г. Съветът прие решение на основание член 241 от ДФЕС³, с което поиска от Комисията да представи проучване относно статута на НГТ съгласно правото на ЕС, както и предложение, ако е целесъобразно в светлината на проучването.

Комисията представи на Съвета това проучване през 2021 г.⁴ На 27 май 2021 г. министрите на селското стопанство обмениха мнения по заключенията от проучването и постигнаха общо съгласие, че е необходимо модернизиране на действащото законодателство за НГТ⁵.

След обширни консултации със заинтересованите страни и обществеността, подкрепени от научната работа на Съвместния изследователски център и на Европейския орган за безопасност на храните, Комисията представи и горепосоченото предложение за регламент относно НГТ.

Приложното поле на предложението не включва всички НГТ, а само целенасочената мутагенеза и интрагенезата. Освен това растенията, получени чрез каквато и да е НГТ, която въвежда генетичен материал от видове, които не се кръстосват помежду си („чужда ДНК“), са изключени от приложното поле на предложението и продължават да се регулират изцяло от законодателството в областта на ГМО.

³ Решение (ЕС) 2019/1904 на Съвета от 8 ноември 2019 година за отправяне на искане към Комисията да представи проучване с оглед на решението на Съда по дело С-528/16 относно статута на новите геномни техники съгласно правото на Съюза, както и предложение, ако е целесъобразно предвид резултатите от проучването.

⁴ 8285/21.

⁵ 9022/21.

В предложението се регулират две различни категории НГТ растения:

- НГТ растения, чиято модификация може да настъпи и по естествен път или да бъде получена чрез конвенционална селекция („НГТ растения от категория 1“). Те подлежат на процедура за проверка преди съзнателното освобождаване и пускането на пазара. НГТ растенията и продуктите от категория 1 са освободени от изискванията на законодателството в областта на ГМО. Те се регулират съгласно приложимото секторно законодателство и хоризонталните рамки, за да се гарантира опазването на здравето и околната среда. В допълнение, за да се подобри прозрачността и свободата на избор, те ще бъдат включени в публична база данни. Растителният репродуктивен материал ще бъде етикетирани като НГТ от категория 1 и този статус ще бъде посочен в общите каталози на сортовете растения.
- НГТ растения, различни от растенията от категория 1 („НГТ растения от категория 2“), с по-сложни модификации, при условие че не съдържат „чужда ДНК“. Тази категория попада в обхвата на действащото законодателство относно ГМО с ограничени изменения за методите за откриване, методиките за оценка на риска и изискванията за мониторинг. Въпреки че НГТ растенията от категория 2 трябва да бъдат етикетирани като ГМО, етикетите им могат да включват и информация за признака, придобит чрез НГТ модификацията, за да се увеличи прозрачността и информацията за потребителите. Освен това НГТ растенията от категория 2, които съдържат признаци с потенциал да допринесат за устойчива система на селското стопанство и храните, могат да се възползват от определени стимули. Предвидени са и допълнителни стимули, когато нотифициращото лице или заявителят е МСП. НГТ растенията, характеризиращи се с устойчивост на хербициди, не отговарят на условията за тези стимули. Държавите членки не могат да се откажат от отглеждането на НГТ растения от категория 2 на своя територия, за разлика от законодателството в областта на ГМО.

НГТ растенията както от категория 1, така и от категория 2 и продуктите от тях са забранени в биологичното производство.

Председателството счита, че е полезно да започне обсъждане в Съвета преди началото на техническото разглеждане, за да се съсредоточи вниманието върху ключовите части на предложението. Във връзка с това председателството поставя за обсъждане следните въпроси:

Въпроси за обсъждане:

Каква е Вашата оценка на предложението в контекста на осигуряването на устойчива и издръжлива система на селското стопанство и храните? Кои аспекти на предложението считате за най-важни?
